

Yanlış üslup doğru fikrin celladıdır...!

Öğretim İlke
ve
Yöntemleri

Dr. Ali Gurbetoğlu

1. Öğretimle İlgili Temel Kavramlar

1. Öğretimle İlgili Kavram ve İlkeler

1. Öğretimle İlgili Temel Kavramlar
 - 1.1. Öğrenme – Öğretim - Eğitim
 - 1.2. Eğitim ve Eğitim Türleri
 - 1.3. Eğitim-Öğretim İlişkisi
 - 1.4. Yöntem, Öğretim Yöntemi
 - 1.5. Program ve Program Çeşitleri
 - 1.6. Strateji, Yöntem, Teknik
 - 1.7. Plan Çeşitleri
 - 1.8. Eğitim ve İletişim

Hazırlık Soruları

1. Öğrenme ne demektir, eğitim-öğrenme ilişkisi nedir?
2. Eğitim ne demektir, kaç tür eğitimden söz edilebilir?
3. Eğitimde, davranış, kasıtlılık, istendiklik, deneyim, süreç kavramları ne demektir?
4. Formal ve informal eğitim ne demektir?
5. Örgün ve yaygın eğitim ne demektir?
6. Yöntem ne demektir, öğretim yöntemlerinden kasıt nedir?
7. Program ne demektir, eğitimde ne tür programlardan söz edilebilir?
8. İletişim nedir, eğitim-iletişim ilişkisi nasıldır?
9. Strateji, yöntem, teknik kavramları ne demektir?
10. Plan nedir, eğitim-öğretim amacıyla hangi planlar yapılır?

D okuz İhtimal

- Düşündüğünüz,
 - Söylemek istediğiniz,
 - Söylediğinizi sandığınız,
 - Söylediğiniz,
 - Karşınızdakinin duymak istediği,
 - Duyduğu,
 - Anlamak istediği,
 - Anladığını sandığı,
 - Anladığı
- arasında farklar vardır.
- Dolayısıyla,
 - İnsanların birbirini yanlış anlaması için,
en az 9 ihtimal var.

Sylviane Herpin

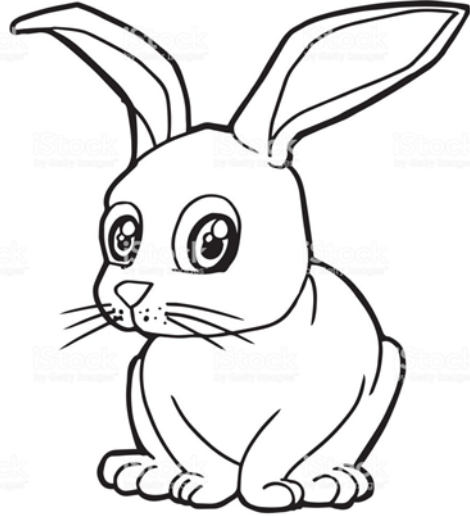

Hikaye..!

- Bir gün ormandaki hayvanlar bir araya gelip **okul açmaya** karar verirler.
- Bir **tavşan**, bir **kuş**, bir **sincap**, bir **yılan balığı** yönetim kurulunu oluşturur.
- Müfredata;
 - **Tavşan**, *koşmanın*,
 - **Kuş**, *uçmanın*,
 - **Balık yüzmenin**,
 - **Sincap**, ağaca *tırmanmanın*,
mutlaka zorunlu dersler arasında olmasında ısrar eder.
- Bütün bunları bir araya getirip, bir **müfredat** programı hazırlarlar.
- Böylece herkese hitap eden "**Geniş Tabanlı**" bir program hazırlanmış olur.

- **Tavşan;**

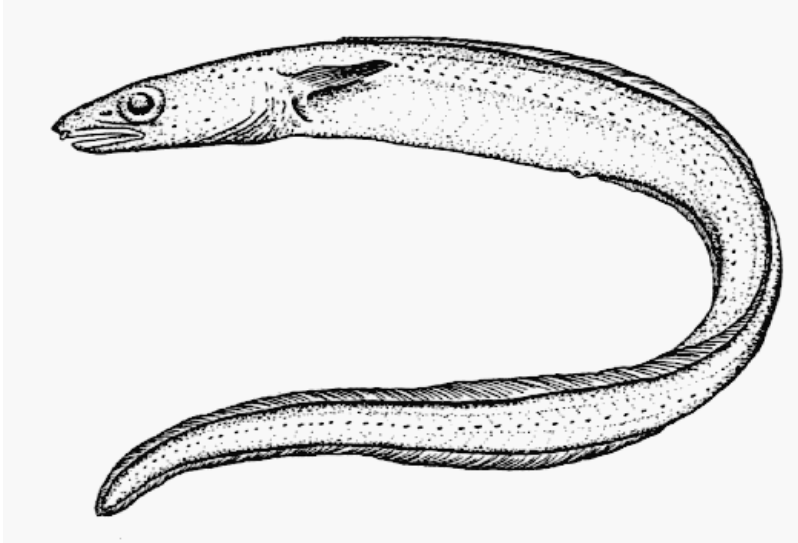
- Koşu dersinden **(A)** alıyor, ama ağaca tırmanmada güçlük yaşıyordu.
- Tırmanırken sürekli kafa üstü düşüyordu.
- Bir süre sonra beyni hasar gördü ve eskisi gibi koşamadı.
- Artık koşuda **(A)** almak yerine, **(C)** alıyordu.
- Ve tabii, ağaca tırmanmada ise her zaman zayıf **(F)** alıyordu.

- **Kuş;**

- Uçmada çok başarılıydı, ama toprak kazmada ciddi sıkıntısı vardı.
- Sürekli gagasını ve kanatlarını kırıyordu.
- Bu yüzden toprak kazma notu halen zayıftı **(F)**.
- Bir süre sonra uçuş notu da **(C)**'ye düşmüştü.
- Ağaca tırmanmada da çok zorlanıyordu.

- Sene sonunda **sınıf birincisi**;
 - her şeyi yarım yamalak yapabilen, zeka fukarası **yılan balığı** olmuştu.
- Ancak **eğitmciler çok mutluydu...!**
 - Çünkü ***herkes bütün dersleri görüyordu.***
 - "***Geniş tabanlı eğitim sistemi***" tıklar tıklar işliyordu...

OSHO'nun "Sezgi" kitabından

- Bir eğitim faaliyetinde ilk yapılacak ilk iş, "**amaç**"ların belirlenmesidir.
- Genelde **eğitimin amaçlarını**;
 - eğitim politikaları ve
 - eğitim felsefesi, belirler.
- Amaçların belirlenmesinden sonra yapılacak iş bu amaçlara hangi program, ilke ve metotlarla ulaşılacağının tespiti
- Amaçlara ulaştıracak programı, "**Program Geliştirme**" disiplini ortaya koyar.
- Geliştirilen programın nasıl uygulanacağını ise "**Öğretim İlke ve Yöntemleri**" belirler.
- Eğitim-öğretim **ilkeleri, amaçların içinde gizlidir** ve genel ifadesini de orada bulur.

- **Ortaçağlarda**, eğitim-öğretim sistemlerinin amacı insanlara dinî bilgileri kazandırmak ve din sistemlerine göre eğitim ve yönetim yapacak insanlar yetiştirmektir.
- O nedenle genelde öğretim ilke ve metotları da buna uygun olarak belirlenmiştir.
- Ancak **sanayi toplumlarında** eğitimin amacı bu yeni toplum tipinin istediği insanları yetiştirmek olunca, ders programları, ilke ve metotları da bu yeni şartlara göre değişti.
- Demokratik gelişmeler, çok partili siyasal yönetimlerin veya belli ideolojilere dayalı rejimlerin ortaya çıkması da insana kazandırılması gereken özellikleri kısmi olarak değiştirmiştir.
- Bu talepler çağdaş eğitimi, ders programlarını, muhtevaları, ilke ve metotları önemli ölçüde değiştirmiştir.

- İletişimde;
 - Beden dili % 55
 - Ses tonu % 35
 - Sözcükler % 10 oranında etkiliymiş...
- Yani ne söylediğinizden çok nasıl söylediğiniz önemlidir...!

1. Öğretimle İlgili Temel Kavramlar

- İnsanlar, görüp işittiklerini, yaptıklarını ve hissettiği duyguları, olayları çözümleme biçimlerini (tecrübe) birbirine aktararak hayatı kolaylaştırmaya çalışırlar.
- Büyükler küçüklere, yaşlılar gençlere, anne babalar çocuklarına söz ve davranış olarak kendi yaşantılarını aktarırlar. Böylece çocuğun ilk öğrenmeleri ailede gerçekleşir.
- **Öğretim**, çocuğun çevresinde gördüğü davranış biçimini, konuşmayı, anlatım tarzını ve diğer yapılanları taklit ve tekrar etmesiyle başlar.

- **Geniş anlamıyla öğretimde;**

- öğrenen(öğrenci),
- öğreten (öğretmen),
- öğretim ortamı (sınıf),
- öğretilecek bilgi ve davranış, (program)
- bireysel ve toplumsal hedefler (amaçlar) yer alır.

- Bunlar **formal** veya **informal** yollarla öğrenilmektedir.

1.1. Öğrenme – Öğretim – Eğitim

- **Öğrenme**; yaşantılar sonucu bireyin davranışlarda meydana gelen kalıcı değişimlerdir.
 - Aile ve çevreden elde edilen öğrenmeler belirli **plan ve programa** dayanmadığı için **informal** olarak gerçekleşir.
 - **Öğretim**; hayatta ihtiyaç duyulan disiplinlerin, bireyin ilgi ve yeteneğine göre, uzmanlar tarafından uygun ortamlarda sistemli bir şekilde bilgi kategorileri halinde sunulmasıdır.
 - Aslında öğretim kavramından ağırlıklı olarak kastedilen de bu **planlı**, **sürel**, **uzman**larca yürütölen faaliyetlerdir.
 - Bilgiler, belli **yöntemler**, ders **araç ve gereçleri**yle, öğrenmeye uygun **ortamlarda** aktarılır.
 - Bunlar planlı programlı olduğundan **formal** olarak gerçekleşir.
-

Öğretim nedir?

- *John Dewey öğretimi satış yapma ile satın alma arasındaki ilişkiye benzetir.*

- Hiç kimse bir şey satın almadığı zaman tüccar satış yapmış olmaz.
- Buna rağmen çok iyi satış yaptığını söylerse gülünç olur.

- **Eğitim**; en geniş anlamıyla belli bir konuda bilgi ve beceri kazandırma, yetiştirme ve geliştirme işidir.
- Yetişkinler, yeni kuşakların toplum hayatında yerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları edinmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etmekle mükelleftir.
- Çocukların sosyal ve kültürel değerleri öğrenmeleri, topluma uyum sağlamaları ve insan haklarına saygılı bireyler olmaları bir ihtiyaçtır.
- Eğitim, nitelikli insan gücü yetişmesi ve toplumsal dönüşümü sağlaması bakımından toplumun gelişimi ve ilerlemesi için önemli bir role sahiptir.

- **Eğitim**; bireysel veya toplumsal amaçlara yönelik olarak hayat boyu gelişerek devam eden planlı, programlı, amaçlı yaşantıları ifade eden bir süreç tir.

- En genel manasıyla, yaşantılar yoluyla bireyde oluşan **tutum ve davranış değişikliği** olarak tanımlanır.
- Bilgi ve tecrübe yoluyla, tutum ve davranıştaki değişimler bireyin yaşantısına yeni bir çehre katmalıdır.
- Mesela trafik dersinde kırmızı-yeşil-sarı renkli ışıkların ne anlama geldiğini öğrenen bir çocuk, bunu günlük hayatında uyguluyorsa bunun eğitimsel bir anlamı vardır.
- Aksine bu bilgi, bireyin yaşantısını değiştirmede için teorik bilgi olmaktan öteye geçemez.

- Çocuk öğrendiklerini uygulamıyorsa, burada kuru bir öğretim söz konusudur, eğitimden söz edilemez.

- Çevre temizliğinin ve hijyenin, sağlıklı bir hayat için önemini öğrenen bir çocuk, sınıfında kağıtları, çöpleri etrafa fırlatıyorsa, yerlere tükürüyorsa, ellerini yıkamıyorsa temizlik ve hijyeni öğrenmiş ve fakat önemini kavrayamamış demektir.
- Bu durumda bir öğrenmeden söz edilse de eğitimden söz edilemez.
- Öğrenme, **bireyin davranışlarında kalıcı izli tutum ve davranış değişikliğini** ifade ettiğinden, burada gerçek bir öğrenmeden de söz edilemez.

- Sıklıkla gazetelerde okuduğumuz "**Belediye zabıtaları birçok ekmek fırınına ve pastaneye temizlik şartlarına uymadığı için x tutarında ceza kesti**" ifadeleri bilginin değil eğitimin eksikliğinin göstergesidir.

Eğitim:

- Geleneksel eğitim yaklaşımları eğitimi hayata hazırlık olarak tanımlar.
- Çağdaş yaklaşımlara göre eğitim; hayata hazırlıktan öte hayatın kendisidir. (John Dewey)
- Ülkemizdeki en yaygın tanıma göre ise eğitim;
 - Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik yönde değişiklik meydana getirme süreci (Erturk,1977) olarak ifade edilmiştir.
 - Bu tanımda 5 önemli unsur söz konusudur:

Davranış değişikliği:

- Organizmanın gözlenebilen ya da gözlenemeyen örtük ya da açık etkinliklerinin tümüne davranış denilmektedir.

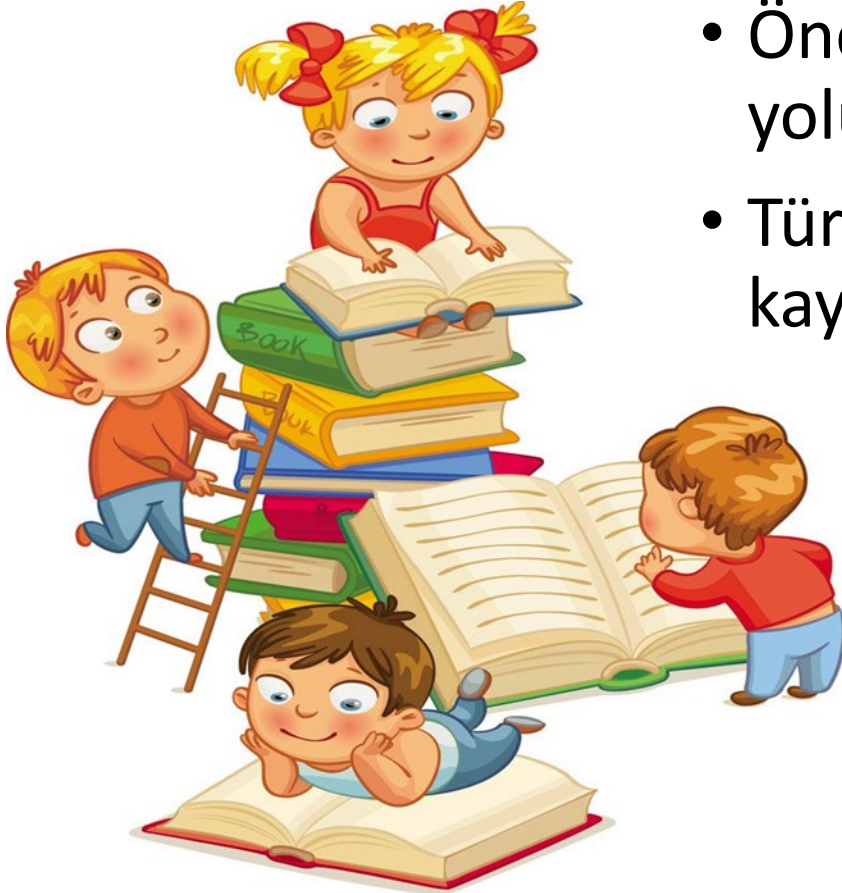
- Eğitim bir davranış değiştirme surecidir
- Üç tür davranıştan söz edilebilir:
 - Doğuştan Getirilen (refleks , içgüdü)
 - Geçici (Hastalık, Bağımlılık)
 - Sonradan Kazanılan (öğrenme ürünü)
 - İstendik (Planlı Eğitim, Gelişigüzel Kültürlenme)
 - İstenmedik (Eğitimin Hatalı Yan Ürünleri)

Kasıtlılık:

- Davranışların bir hedefe-amaca yönelik biçimde değişmesidir.
- Eğitim aynı zamanda bir kasıtlı kültürlenme sürecidir.
- Kültürleme kendi içinde üç dala ayrılmıştır
 - Zoraki kültürleme,
 - Gelişigüzel kültürleme
 - Kasıtlı kültürleme.
- **Zoraki Kültürleme:** Bireye hür iradesi dışında kültürel değerlerin zoraki olarak kabul ettirilmesidir. Asimilasyon, beyin yıkama böyledir.
- **Gelişigüzel Kültürleme:** Bireylere plansız, sistemsiz ve gelişigüzel bir biçimde kültürel değerlerin benimsettirilmesi. Örnek: Örf ve adetler, inançların öğrenilmesi.
- **Kasıtlı Kültürleme:** Kültürel değerlerin belli amaçlar dahilinde ve belirli bir plan çerçevesinde bireylere aktarımıdır. Örnek: Eğitim (“Eğitim bir kasıtlı kültürleme sürecidir” ifadesinde kastedilen eğitim, formal eğitimidir.)

İstendiklik:

- Önceden belirlenmiş, istenilen hedeflere ulaşma yolunda bulunulması demektir.
- Türk Eğitim Sisteminde “**istendik yön**” iki kaynağa dayanır:
 - a. 1973 tarihli Türk Milli Eğitimi Temel Kanunu ile belirlenmiş olan ‘Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri’
 - b. Talim Terbiye Kurulunca hazırlanan, eğitim programlarınca belirlenmiş olan hedef davranışlar (öğrenci kazanımları)

Deneyim (yaşantı):

- Öğrenenin, öğrenmeye bizzat katılmasıdır.
- Bireylerin birbirleriyle ve çevresiyle etkileşimi sonucu bireylerde davranış değişikliği oluşmasına yaşantı denir.
- Eğitim açısından yaşantı, kazanılmış ve yaşanılmış olarak iki kategoride ele alınabilir:
 - **Yaşantı**; bireylerin birbirleriyle olan etkileşimleri sonucu oluşan etkinliklerin tümüdür.
 - **Kazanılmış yaşantı** ise bu etkileşim neticesinde bireyde iz bırakan ve bireyin davranışında değişiklik oluşturan etkinliklere verilen addır.
- Yani kazanılmış yaşantı neticesinde bireylerde öğrenme gerçekleşir.

Süreç:

- **Süreç;** olguların ya da olayların, belli bir programa uygun ve belli bir sonuca varacak biçimde düzenlenmesi olarak ifade edilir.
 - Öğrenenin aktif olduğu dinamik süreçtir.
 - Bu yönüyle bakıldığında eğitim bir süreçtir.
 - Hayat boyu devam eder.
 - Kapsamlı ve çok boyutludur.
 - Öğrenenin bu süreçte etkin katılımı gerekmektedir.

Eğitimin Farklı Tanımları:

- Farklı felsefelere göre farklı eğitim tanımları yapılmıştır.
- **İdealizme göre**, yaratıcıya ulaştırma süreci için yapılan etkinliklerdir.
- **Realizme göre**, bireyin topluma uyum sağlama ve kültürel mirasın aktarılması sürecidir.
- **Pragmatizme göre**, yaşantılar sonucunda bireyin davranış ve özelliklerini değiştirebilme sürecidir.
- **Varoluşçuluğa göre**, insanı en üst düzeye getirme sürecidir.
- **Marksizm'e göre**, bireyi üretime katma işidir.

1.2. Eğitim Türleri:

- Formal eğitim ve informal eğitim olmak üzere iki tür eğitim vardır.

Formal Eğitim: Okulda ve eğitim kurumlarında verilen eğitimidir.

- Özellikleri:
 - Uzmanlarca, profesyonel eğitimcilerce yürütülür.
 - Planlı ve programlıdır.
 - Gelişimin yönü olumlu davranış kazandırma yönündedir.
 - Kurumsal yapısı (belirli bir ortam) vardır.
 - Kontrollüdür.
 - Öğretim yoluyla gerçekleştirilir.
 - Belirli aşamaları ve sonunda değerlendirme vardır.

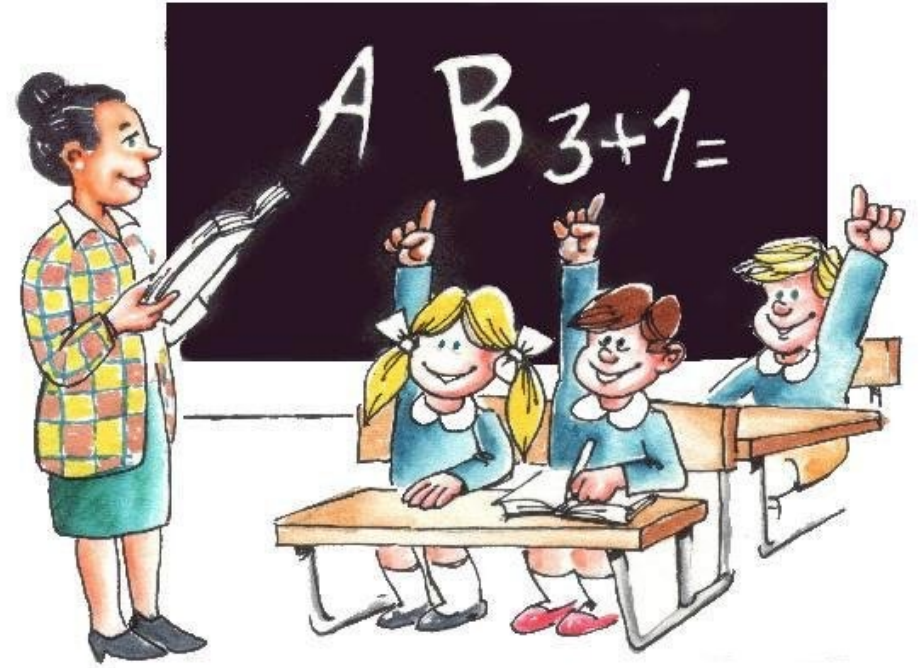
Formal eğitim kendi içinde ikiye ayrılır:

a. Örgün eğitim: Okullarda düzenli olarak verilen eğitimidir.

- Birbirini takip eden kesitlerden oluşan eğitim türüdür.
- Belirli bir yaş grubundaki bireylere, Milli Eğitimin temel amaçları doğrultusunda okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir.
- Eğitim basamakları birbirinin önkoşuludur.

Örgün eğitim basamakları;

- Okul Öncesi Eğitim (72 ay öncesi eğitimi)
- İlköğretim (6-14 yaş arası çocukların eğitim ve öğretimi)
- Ortaöğretim (ilköğretim sonrasındaki en az 4 yıllık eğitim)
- Yükseköğretim (Ortaöğretim sonucundaki en az 2 yıllık eğitim)

b. Yaygın Eğitim: Her yaş grubuna yayılmış olan eğitimidir.

- Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, bu sistemin herhangi bir basamağından ayrılmış olan ya da örgün eğitime devam edip bir meslek kazanmak isteyen bireylere, kendi ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda verilen eğitimidir.

- Örneğin;
 - Halk Eğitim Merkezleri
 - Kurslar (OSS, KPSS vb.)
 - Çıraklık Okulları

- **Not:** Öğretmen adaylarının karıştırmaması muhtemel olan **Sargın Eğitim, Hizmetiçi – Hizmet Öncesi Eğitim, Halk Eğitimi** ve **İşbaşında Eğitim** gibi kavramların da kısaca bilinmesi önemlidir.

- **Sargın Eğitim:** Örgün ve yaygın eğitim dışında kalan, bireylerin günlük hayat içinde belli bir eğitim almadan kendiliğinden gerçekleştirdiği öğrenme faaliyetleridir.
 - Örnek: Bireyin kendiliğinden çorap örmeyi, halı ve kilim dokumayı öğrenmesi.
- **Hizmet İçi Eğitim:** Kişilerin hizmetteki verim ve etkinliklerinin artırılmasını, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumların zenginleştirilmesini amaç edinen ve kurumların genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitimidir.
- **Hizmet Öncesi Eğitim:** Kamu kurum veya kuruluşlarında çalışmaya hak kazanmış ancak henüz işe başlamamış bireylere yapacakları işi pekiştirmeleri için verilen eğitimidir.
- **Halk Eğitimi:** Yetişkinlerin hayat standartlarını yükseltmek, sorunların çözebilmelerine ve yaşadıkları toplumun kalkınmasına katkıda bulunmalarına yardımcı olmak amacıyla düzenlenen eğitimidir.
- **İşbaşında Eğitim:** Herhangi bir işte çalışan bireylerin, çalıştıkları iş ortamından ayrılmadan işle ilgili gelişmeleri öğrendikleri eğitimidir.

İnformel Eğitim: Aile ve çevrede, yani hayatın içinde kendiliğinden oluşan eğitimidir.

*Çocuklar,
kulaklarına hitap edilerek değil,
gözlerine hitap edilerek eğitilir.*

Başlıca özellikleri:

- Öğreticiler profesyonel değildir.
- Plan ve programı yoktur.
- Gelişimin yönü belli değildir ve olumsuz yönde de gelişebilir.
- Kurumsal yapı yoktur. (Doğal ortamda kendiliğinden gelişebilir.)
- Kontrolü sağlanamaz.
- Herhangi bir değerlendirme aracı yoktur.
- Başlıca öğrenme yolları gözlem ve taklittir.
- Telkin ve tenkitler de informal öğrenmenin oluşmasına neden olur.
- **“Eğitim ailede başlar.”** sözüyle kastedilen eğitim, informal eğitimidir.

1.3. Eğitim-Öğretim İlişkisi

- Öğrenilen bilgiler bireyin **yaşantısını değiştirmiyorsa**, tutum ve uygulamalarında yer almıyorsa, birey öğrendiklerini kullanamıyorsa, bu durumda sadece öğrenim görmüş olmaktadır.
- Gördüğü öğrenim kendisini okur-yazar ve belli konularda bilgi sahibi yapmış olsa da bunların eğitimsel açıdan bir değeri olduğu söylenemez.

- Eğitimden söz edebilmek için bireyin **aldığı bilgileri günlük hayatında** nerelerde kullanabileceğinin bilmesi ve bunları **kullanabilmesi** gerekir.
- Birey eğitim kurumunda **hayata yönelik** ve **hayatını kolaylaştıran** bilgilerle donatılmazsa, buradan aldığı bilgiler teoriden öteye geçmediği için çok da önemli değildir.
- Okulda öğrendikleri için harcanan zaman boşa gitmiştir ve öğrendiği teorik bilgiler onun zihninde bir yük olmaktan öteye gitmemiş demektir.

1.4. Yöntem, Öğretim Yöntemi:

- **Yöntem**; Bir dersin hedeflerine ulaşmak için izlenen yollar anlamına gelmektedir.
- İçeriğin (konuların) nasıl öğretileceği ile ilgili genel düzenlemeleri kapsar.
- Bilinçli olarak seçilen, amaca **en kolay, en kısa** zamanda ulaşmak için izlenen en doğru ve en düzenli **yoldur**.
- **Öğretim Yöntemi**; Öğrenciyi *bir dersin kazanımlarına ulaştırmak üzere seçilen* **en kısa, en etkili** ve **ekonomik** yoldur.
- Etkili bir eğitim-öğretim yapabilmek için, dersin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi süreçlerini içerir.

- Bir dersi yönetmek, sık sık öğrenme, öğretme prosesi (süreç) olarak ele alınır.
- Öğrenme ve öğretme faaliyetleri, farklı okul basamakları, okul türleri, branşlar ve sınıflara ve onların temel özelliklerine göre farklılıklar gösterir.

1.5. Program ve Program Çeşitleri

- **Program:**

- Okullarda, haftanın belli günlerinde, belli saatlerde verilecek dersleri gösteren çizelge. (TDK)
- Yapılacak bir işin bölümlerini, bölümlerin sırasını ve zamanını gösteren tasarım, plan.
- Belli bir çalışmanın amacını, bölümlerini, yöntemini ve süresini gösteren plandır.
 - Eğitim programı, etkinlik programı, öğretim programı vb.

- **Eğitim programı:**

- İstendik hedef ve davranışların kazanılması için stratejilerin belirlendiği **yazılı doküman** ya da **eylem planı**dır.
- Program bir anlamda öğrencilerin yaşantılarını düzene kavuşturmadır.
- Öğrencilerde hedeflenen öğrenmeyi sağlamak için planlanmış, okul içi ve okul dışı faaliyetlerin tamamıdır.

- **Öğretim programı:**

- Bir dersin okul içindeki ve dışındaki öğretimi ile ilgili etkinliklerdir. *Eğitim programı*, belirlenen hedefler doğrultusunda planlanan *tüm eğitim etkinliklerini* kapsamaktadır.

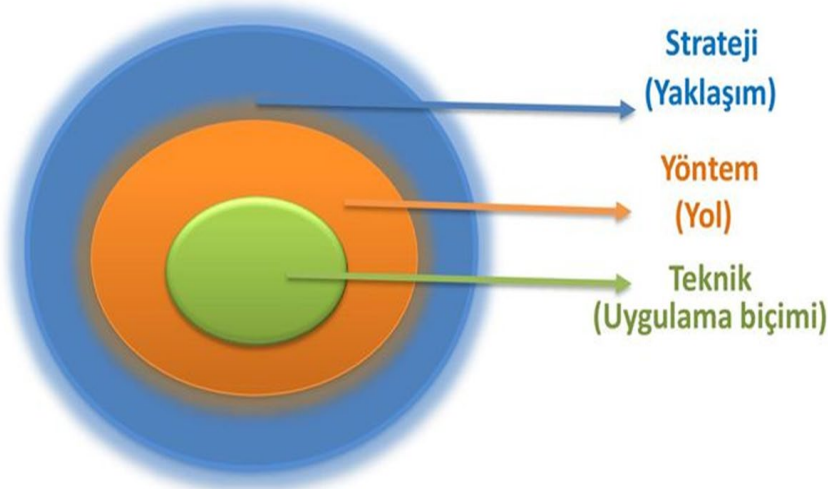
- Öğretim programı ise bir eğitim basamağında çeşitli sınıf ve derslerde ele alınacak konularla ilgili tüm öğretim etkinliklerini kapsamaktadır.

- **Ders Programı:**

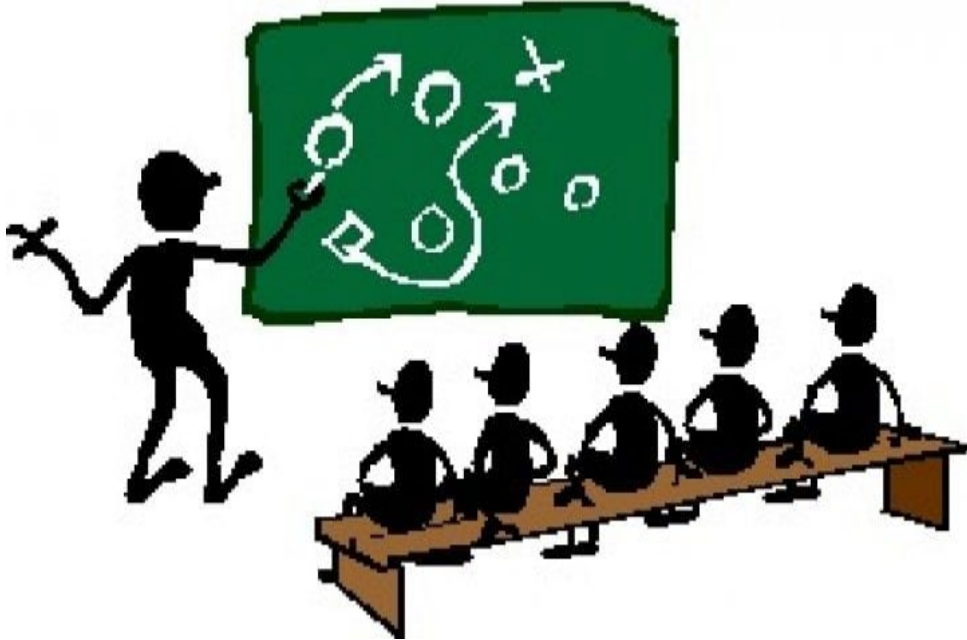
- Bir ders süresi içerisinde, planlanan hedeflerin bireylere nasıl kazandırılacağını gösteren tüm etkinliklerin yer aldığı plandır.
- Ders programı da bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsamaktadır.

1.6. Strateji – Yöntem – Teknik

- **Yasa:** Zorunluluk gösteren değişmez kural,
 - Çok sayıda deney ve gözlemden sonra, aynı şartlarda aynı sonuçları verdiği kesin olarak belirlenen durum,
 - Hayat içinde kendiliğinden oluşan ve toplum halinde yaşamamanın gereği olarak uyulması zorunlu kurallar bütünüdür.
- **Strateji:** Bir ulusun veya uluslar topluluğunun, barış ve savaşta benimsenen politikalara destek vermek amacıyla politik, ekonomik, psikolojik ve askerî güçleri bir arada kullanma bilimi ve sanatı, (TDK)
 - Hedefe ulaşmak amacıyla kullanılacak yöntem, teknik, araç ve gereçlerin belirlenmesine yön veren genel tutum ve yoldur.
 - Sunuş, Buluş, Araştırma stratejileri gibi....

- **İlke:** Temel bilgi, öge, unsur. Temel düşünce, temel inanç, umde, prensip.(TDK)
 - Eğitim öğretim sırasında devamlı göz önünde bulundurulması gereken, ona zıt iş yapılmasına müsaade edilmeyen **prensipler**dir.
 - Öğretimde başarıya ulaşmak için, uygun yöntem kullanmak kadar; bu faaliyetlerde bazı ilkelere de uymak gereklidir.
 - İlkeler, konu ve metot seçiminde de etkili olur.

- **Yöntem:** Düzen, tarz, bir amacın gerçekleştirilmesi için izlenen yol ya da usul demektir.
 - Bir amaca erişmek için izlenen yol, usul, sistem, prosedür, politikadır. Bilimde belli bir sonuca erişmek için bir **plana** göre izlenen **yol, metot.** (TDK)
 - Bir konuyu öğretmek ya da öğrenmek için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yoldur.

- **Teknik:** Yol, beceri, yöntem.
 - Bir sanat, bir bilim, bir meslek dalında kullanılan yöntemlerin hepsi.
 - Bilimlerden elde edilen verileri iş ve yapım alanında uygulama, (TDK)

Bir öğretim yöntemini uygulama biçimi ya da sınıf içinde yapılan işlemlerin her biri.

Bir ders içerisinde veya bir konuyu işlemede birden çok yöntem veya teknik kullanılabilir.

Bir yöntemi uygulamada birden çok teknikten yararlanılabilir.

1.7. Plan Çeşitleri

- Eğitimde "**yıllık planlar**" ve "**ders planları**" şeklinde başlıca iki tür plandan söz edilebilir.
- **Yıllık plan**; Herhangi bir dersin bir öğretim kademesinde öğretim yılı boyunca okutulacak ünite ve konularını içeren plandır.
 - Bu planda ünite ve konulara, haftalık ders saatlerine bölünerek yer verilir.
 - Yıllık plan bir öğretim yılı içerisinde, amaçlar doğrultusunda kazandırılması düşünülen yeterlikleri içeren plandır.
 - Bu planda, işlenecek kavramlar, gezi-gözlem etkinlikleri, özel gün ve haftalara ilişkin etkinlikler yer alır.
 - Bu ana planda, belirlenen etkinliklerin nasıl uygulanacağı, kullanılacak yöntem ve tekniklerin neler olacağı, hangi araç ve gereçlerin kullanılacağı ve değerlendirmenin nasıl yapılacağı da ana hatlarıyla yer alır.

- **Ders planı;** Bir derste kazandırılması düşünülen **hedefleri** ve **davranışları**, **eğitim durumlarını** ve **değerlendirme** bölümlerini içerir.

- Yıllık planda belirtilen amaçlar ve kazanımları sağlayacak etkinliklerin, planlı bir şekilde derse uyarlanmasıdır.

- Ders planını, yıllık plana kıyasla daha ayrıntılı bir plandır.
- Ders planında, özellikle yeni işlenecek konuya ayrıntılı bir biçimde ve örneklerle birlikte yer verilir.
- Yıllık planda olduğu gibi, ders planında da değerlendirmenin nasıl yapılacağı ve ne tür materyallerinin kullanılacağı açık ve anlaşılır biçimde belirtilir.

1.8. Eğitim ve İletişim

- İletişim:

- **Duygu, düşünce** veya **bilgilerin** akla gelebilecek her türlü yolla **başkalarına aktarılması**, bildirişim, haberleşme, komünikasyon. (TDK)
- Bir yerden, bir kişiden, bir makineden bir başkasına, herhangi bir ortamdan yararlanarak bilgi gönderme.

- Bir düşüncenin, bir duygunun yüz anlatımı, el, kol ve baş hareketleri, konuşma yoluyla ya da yazı, telefon, radyo, televizyon gibi bildirişim araç ve gereçlerinden yararlanarak bir kimseden başka bir kimseye iletimidir.
- Öğretimde iletişim; çift taraflı işleyen bir süreç olup temelinde **bilgi kaynağı** olarak verici, aktarıcı ve aktarılan bilginin alıcısı bulunur.

Öğreticinin;

- bilgisi ve ön yaşantısı (tecrübe),
 - öğretim sanatını uygulama düzeyi,
 - sınıfta etkileşim biçimi,
 - yeteneği,
- sağlıklı bir öğretim için son derece önemlidir.***

Tartışma..!

- Amaçsız ve hedefsiz herhangi bir sistem oluşturulabilir mi? Neden?
- Eğitim-öğretimle ilgili temel kavramları bilmenin pratikte ne gibi yararlarından söz edilebilir?

Allah her insana çeşitli
kabiliyetler vermiştir.

Bunları kullanılır hale getiren **eğitim**dir.